

יוצא דופן פרק חמישי נדה

מג.

עין משפט
נר מצוה

לה א מיי פ"ח מהל'
מטמא משכב ומשג
הכלה ה'
לו ב מיי פ"ח מהל' שאר
אבות הטומאה הליד'
סמט עין רומ':
ג ד מיי שס הליד':
ק"ה ה מיי שס הליד':
לש ו מיי שס הליד':
מ ד מיי שס הליד':
מא ה מיי פ"ב מהל'
מטמא משכב ומשג
הכלה ה'

תוה' הרא"ש

למירא דהיסט ונגיעה
כידיו. פרש"י
(דמתני') דמהכא ליפנין
לכל הנגיעות דאין מנע בית
הרחמנא בלשון נגיעה ללמד
על כל נגיעה דכתובא גבי
טומאה שתהא (בלגין)
והיינו דאמר"י בפ"ק
קדושין אמר ע"ל הכל
מדין דלשון גלוי הוא אצל
השרין כי יגע אמר רחמנא
והאי בר נגיעה הוא וימרו
פשיטא ליה דבעי שיחא
גלוי אלא דסמך אנגייה
דהכא יאיתקין לידיו:

אוחו ס"ד והתניא ר' אליעזר
אומר לו האוחז ומשתין
כו. פירכא זו תמורה בעיני
כיון דכתוב בקרא משמרת
תרומוי וצוה הכתוב
לשמור אותה שלא תטמא
וכי בשביל חכמי שאמרו
כאילו מביא מכול לעולם
לא ימנע מטמא מלכות את
התרומה (ב) וצ"ע:

שכבת זרע אמר רחמי
בבואיה להרעי.
אפי' באין יורה כחץ איירי
לחורעי כיון שעקרק
בהרגשה. ותי' דאמרין
בפ"ק נדרים אית קים לה
בירדה כחץ וכיון שאומרת
שאני יורה כחץ יצא יורה
כחץ ומאי נפקא לו אם
אינו יורה כחץ מ"מ ראו
הוא לחורעי וי"ל דלעולם
בשאני יורה כחץ אינו ראו
לחורעי ובהא פליגי הני
לישיי דהכא דלישנא קמא
בכר כיון שעקרק מתחלה
באותו ענין שאריה לחורעי
מטמאה או אי' דאריה היא
לחורעי אלא שאינה יכולה
להתעבר בשאני יורה כחץ
לפי שאינו נכנס עד מקום
ההריון אלא שותת ויורה
לחץ:

אורווי הוא דלא מורעא הא
טמיה מטמאה.
אפי' נעקר בלא הרגשה דאי
לאו הכי היינו לישנא קמא:
זבה שנעקרו מימי רגליה.
פרש"י בתשובה להכי בעי
בובה ולא בעי בוב לפי
שבאשה מתעגלין כל מימי
רגליה בבת אחת לפתחה
משא"כ באיש:

(א) ולפי מ"ש כצ"ל צ"ע
גרמ"י כ"ב נכנס הוה"ק וכו'
נכנס"ע שם דעון זה תמור מכל
בעיות תמורה מיישג זה
ובג"ל"ה י"ל דשג וז"ל עקרק
ומכ"ש צ"ע דמתני' ו' פ"ט
דיו"ק.

למירא דהיסט ונגיעה כידיו. פרש"י דמהכא ליפנין לכל
נגיעות כגון שרץ וצבלה שנגעו בסמרו של טהור
וקשה להי' מוצ' ליפנין כי היכי דבעינן גלוי' הזו הי"נ בעינן שיגע
צגלוי' של טהור לענין היסט נמי ילפך דנצעי' שיסטי' הטהור צגלוי'
כדבעינן צגלוי' הזו והכא אמרין

דקנה בקומטו של טהור והסיט בו את
הזו טמא ואמר נמי דבית הסמרים
מטמא במשא' אלא נראה לפרש דזו
ושרץ וצבלה שנגעו בסמרו של טהור
דטהור לאו מוצ' ליפנין אלא ליפנין
מלשון נגיעה דכתיב צבולוה וטהור

הנוגע צוז נמי כתיב הנוגע צצצר
הזו ולשון נגיעה משמע מאצבראי שיגע
הטהור צגלוי' צנומאה וכן משמע פ"ק
קדושין (דף כה). דלמר עולא הכל

מודים לשון גלוי' הוא אלל שרץ וכי
יגע אמר רחמנא והאי צר נגיעה
הוא משמע דמלשון נגיעה דכתיב
צצצר הוא דריש' דלא מיימי קרא
ידיו ולשון דכתיב צוז ומיחו רש"י גרים

התם אש' יגע צו היינו קרא' דכתיב
גזי צו והא' דלצטרין הכא למדרש
מידיו ולא נפקא ליה מנגיעה דכתיב
צוז משום דהאי' נגיעה צהיסט מיימי
ולא משמע גילוי' כמו נגיעה ממש
לכך דריש' לה מידיו דבעינן גילוי' הזו

צין צהיסט צין צנגע מדלפקיה צלשון
נגיעה א"כ מנגיעה דהכא דכתיב
גזי ידיו מינה ילפנין לכל נגיעות
דהו' מאצבראי: **בראיויה** צחורעי.
ואפי' יא'ה צלא הרגשה איירי כדמוכח
צסמון ומימה דא"כ משמע דלאו
להזרע אע"פ שאינו יורה כחץ וצשיליה

נדרים (דף כה). וכן ציצמות (דף קה).
אמר ר' יודן קים לה ציורה כחץ
משמע דאי' אין יורה כחץ צזרי' ראו'
להזרע וי"ל דלהא' לישנא דהכא לא
מנריך רק צצמתלת עקירת צצבת
זרע תהא' ראויה להזרע אע"ג דלסוף

יא'תתה היא צענין שאינו ראו' להזרע
א"כ ראו' להזרע הוא אלא שאינה
ראויה להתעבר לפי שאינו יורה כחץ
ואינו נכנס לתוך גופה אלא שותת
ויולא לחון: **האן טמיוי מטמיה**.
פירוש ואפילו נעקרה צלא הרגשה
דאס' לא כן היינו לישנא קמא:
זבה שנעקרו מימי רגליה. וכן צעי

מעונדת כוכבים שאל ריב"ז
מרש"י אמאי' לא צעי מוזר צו
ועוד כוכבים והשי' דנראה לו לפי
צצאשה מתעגלין כל ומימין רגליה
צצת אחת לפתחה מה שאין כן באיש:
את

לחומרא אבל הכא דלקולא לא אמרין או דילמא לא שנא יתיקו בעי רבא זבה
שנעקרו מימי רגליה וירדה וטבלה מהו אם תמצא לומר בתר עקירה אזולין
הני מילי שכבת זרע דלא מצי' נקיט' לה אבל מימי רגליה דמצי' נקיט' לה לא
או דילמא לא שנא יתיקו בעי רבא עוברת כוכבים זבה שנעקרו מימי רגליה
וירדה

כל הזרע ציחד וצוז אינו חוזר ומתחמם לעקור עוד מיד צצעה אחת: צצרו:
טמא. שמה יא' ממנו קרי ואמאי' והא' לא ארגיש: צצמשמש מטשו צצחלמו. דאי נפק דהאי ארגיש: ויא'ספ צלא הרגשה. דאינו יורה כחץ: נכשיטיל
מיס טמא. דנשתייר מן הקרי ויואל עכשיו ואע"ג דלא נפיק צצהרגשה הואיל ומעיקרא איעקר צצהרגשה: עוצד כוכבים צצהרבה. ונעקרק ולא
יא': וירד וצבל. לצס גירות ואח"כ יא' קרי: מהו. אפי' אס' תמצי' לומר לגזי ישראל דכי נעקר צצהרגשה ויא' שלא צצהרגשה טמא דאזולין צצת
עקירה הכא לא ניזיל צצת עקירה דהיינו קולא הואיל וכשהוא עוצד כוכבים נעקר וטהור דלמר צצנות כותים' קרי טהור אפילו צצצ':
או דילמא לא שנא. לחומרא כגון לגזי עקירה דהרגשה דישאל ולא שגא לקולא כי הכא אזולין צצת עקירה: שנעקרו מימי רגליה. דהו'
מעין אב הטומאה: וירדה וצבלה. וטהרה מוצבה ואח"כ הטילתו מהו מי אזולין צצת עקירה ומטמאו או לא: דלא מצי' נקיט' לה. מלללל
הילכך מצי' עקרק חשי' ליה אורק יא'ה: **עוצדום כוכבים**. סתם עוצדת כוכבים מי רגליה מטמאין דחכמים גזרו עליהן שיהו כוצין לכל דכריהו [נעל.ל.]:

קמ"ל דהאי לא תוך תוכו הוא אלא כגון כלי צתוך המגור ופיו
למעלה מפי המגור: והסיט צו אס' הטהור טהור. כדמפרש טעמא
לקמן: צקומטו של טהור והסיט צו אס' הזו טמא. הטהור שהרי
נשא את הזו צוז מטמא צצמשא' דכתיב צצמשכב (ויקרא טו) והנושא
אותם וק"ו לז' עמנו: מאי טעמא.

טהור היסט בקנה צקומטו של צו
טהור: דכתיב וכל אשר יגע צו
הזו וגו'. והאי קרא' לאו למגע
אצטרין דהא' כתיב [שס] והנוגע צצצר
הזו אלא זה הסיטו של צו מכאן
למדנו צו שהסיט את הטהור טמא
שלא מצינו צכל המורה טומאה המסמטת
טהרה צצטממא אלא אס' כן נשא
טהור את הטמא והכא צוז הוא דגלי'
רחמנא וכתב וידו דדרשינן' הכי היכא
דסיט צו הזו צידיו כלומר צגלוי' (ט):

לא שטף צצמיס. מילתא אחרימי היא
למילף נטילת ידיס לנכילה מהכא.
דסיט צו הזו צידיו כלומר צגלוי' (ט):
לא שטף צצמיס. מילתא אחרימי היא
למילף נטילת ידיס לנכילה מהכא.

אלמא הסיט צו את הטהור אינו טמא
אלא א"כ הסיטו צגלוי' צידיו מדלפקיה
צלשון נגיעה ליפנין נמי לכל נגיעות
דלשון מגע צית הסמרים מטמא אצל
טהור שהסיט את הזו דנפקא לן
מקרא' אחרינה' דלא כתיב ציה ידיו

טמא אפילו הסיטו צקנה צקומטו
מידי דהוה אצבלה צקומטו שהיא
מטמאה צצמשא' דהא' מ"מ הרי הוא
נושא את הטומאה. ל"א קנה צקומטו
של טהור והסיט את הזו לכי טמא
צנגע הקנה צגלוי' של צו ונטמא
הקנה צצמתת הזו וחוזר ומטמא את
הטהור ואע"ג דטהור קמוט דגיליא'
גזי צו הוא דבעינן אצל קנה צקומטו

הזו צו והסיט את הטהור טהור
הואיל צו קמוט וגזי צו כתיב וידיו.
וציבש הוא מופתי כמה דכתיב חלה
דקנה פשוטי כלי עץ הוא ואינו מקבל
טומאה וא"ת צקנה חלול נהי נמי
דמקבל טומאה אפי"ה אין חוזר
ומטמא הטהור שהרי אין מנע של צו
חוזר ומטמא אדם שאין לך נוגע
צנומאה מטמא אדם חוץ מן הנוגע
צצמת עקד אי טמאה הטהור משום
נגיעת קנה היא והרי צקומטו הוא
דנגע צצית הסמרים לאו צר מגע הוא
דהא' אמרין לעיל' שרץ צקומטו טהור
ועוד לשון הסיט אמאי' נקט ועוד

הסיט טהור את הזו מי נפק מהאי
קרא' וכל אשר יגע צו הזו כתיב כל
והיינו אשר יסיטנו הזו ולא כתיב כל
אשר יגע צוז: כאלו מצי' מצונ.
צצמתמס את אצבריו' ומצי' לדי קרי
וחוה לקולו דור המצול צצנאמר
(נכאשית ו) כי השחית כל צצר:

צצטלום עצה. שאינה צצמתמט:
לא שחית. והא' דמניא כל זמן שאצבע
צצין מדממט ה"מ היכא דמתחלה
ממשמס וחיימס את עצמו ויואל כל
שעה מעט אצל זה שזדעועו אצבריו נעקר
טמא. שמה יא' ממנו קרי ואמאי' והא' לא ארגיש: צצמשמש מטשו צצחלמו. דאי נפק דהאי ארגיש: ויא'ספ צלא הרגשה. דאינו יורה כחץ: נכשיטיל
מיס טמא. דנשתייר מן הקרי ויואל עכשיו ואע"ג דלא נפיק צצהרגשה הואיל ומעיקרא איעקר צצהרגשה: עוצד כוכבים צצהרבה. ונעקרק ולא
יא': וירד וצבל. לצס גירות ואח"כ יא' קרי: מהו. אפי' אס' תמצי' לומר לגזי ישראל דכי נעקר צצהרגשה ויא' שלא צצהרגשה טמא דאזולין צצת
עקירה הכא לא ניזיל צצת עקירה דהיינו קולא הואיל וכשהוא עוצד כוכבים נעקר וטהור דלמר צצנות כותים' קרי טהור אפילו צצצ':
או דילמא לא שנא. לחומרא כגון לגזי עקירה דהרגשה דישאל ולא שגא לקולא כי הכא אזולין צצת עקירה: שנעקרו מימי רגליה. דהו'
מעין אב הטומאה: וירדה וצבלה. וטהרה מוצבה ואח"כ הטילתו מהו מי אזולין צצת עקירה ומטמאו או לא: דלא מצי' נקיט' לה. מלללל
הילכך מצי' עקרק חשי' ליה אורק יא'ה: **עוצדום כוכבים**. סתם עוצדת כוכבים מי רגליה מטמאין דחכמים גזרו עליהן שיהו כוצין לכל דכריהו [נעל.ל.]:

שמה יא' ממנו קרי ואמאי' והא' לא ארגיש: צצמשמש מטשו צצחלמו. דאי נפק דהאי ארגיש: ויא'ספ צלא הרגשה. דאינו יורה כחץ: נכשיטיל
מיס טמא. דנשתייר מן הקרי ויואל עכשיו ואע"ג דלא נפיק צצהרגשה הואיל ומעיקרא איעקר צצהרגשה: עוצד כוכבים צצהרבה. ונעקרק ולא
יא': וירד וצבל. לצס גירות ואח"כ יא' קרי: מהו. אפי' אס' תמצי' לומר לגזי ישראל דכי נעקר צצהרגשה ויא' שלא צצהרגשה טמא דאזולין צצת
עקירה הכא לא ניזיל צצת עקירה דהיינו קולא הואיל וכשהוא עוצד כוכבים נעקר וטהור דלמר צצנות כותים' קרי טהור אפילו צצצ':
או דילמא לא שנא. לחומרא כגון לגזי עקירה דהרגשה דישאל ולא שגא לקולא כי הכא אזולין צצת עקירה: שנעקרו מימי רגליה. דהו'
מעין אב הטומאה: וירדה וצבלה. וטהרה מוצבה ואח"כ הטילתו מהו מי אזולין צצת עקירה ומטמאו או לא: דלא מצי' נקיט' לה. מלללל
הילכך מצי' עקרק חשי' ליה אורק יא'ה: **עוצדום כוכבים**. סתם עוצדת כוכבים מי רגליה מטמאין דחכמים גזרו עליהן שיהו כוצין לכל דכריהו [נעל.ל.]:

שמה יא' ממנו קרי ואמאי' והא' לא ארגיש: צצמשמש מטשו צצחלמו. דאי נפק דהאי ארגיש: ויא'ספ צלא הרגשה. דאינו יורה כחץ: נכשיטיל
מיס טמא. דנשתייר מן הקרי ויואל עכשיו ואע"ג דלא נפיק צצהרגשה הואיל ומעיקרא איעקר צצהרגשה: עוצד כוכבים צצהרבה. ונעקרק ולא
יא': וירד וצבל. לצס גירות ואח"כ יא' קרי: מהו. אפי' אס' תמצי' לומר לגזי ישראל דכי נעקר צצהרגשה ויא' שלא צצהרגשה טמא דאזולין צצת
עקירה הכא לא ניזיל צצת עקירה דהיינו קולא הואיל וכשהוא עוצד כוכבים נעקר וטהור דלמר צצנות כותים' קרי טהור אפילו צצצ':
או דילמא לא שנא. לחומרא כגון לגזי עקירה דהרגשה דישאל ולא שגא לקולא כי הכא אזולין צצת עקירה: שנעקרו מימי רגליה. דהו'
מעין אב הטומאה: וירדה וצבלה. וטהרה מוצבה ואח"כ הטילתו מהו מי אזולין צצת עקירה ומטמאו או לא: דלא מצי' נקיט' לה. מלללל
הילכך מצי' עקרק חשי' ליה אורק יא'ה: **עוצדום כוכבים**. סתם עוצדת כוכבים מי רגליה מטמאין דחכמים גזרו עליהן שיהו כוצין לכל דכריהו [נעל.ל.]:

שמה יא' ממנו קרי ואמאי' והא' לא ארגיש: צצמשמש מטשו צצחלמו. דאי נפק דהאי ארגיש: ויא'ספ צלא הרגשה. דאינו יורה כחץ: נכשיטיל
מיס טמא. דנשתייר מן הקרי ויואל עכשיו ואע"ג דלא נפיק צצהרגשה הואיל ומעיקרא איעקר צצהרגשה: עוצד כוכבים צצהרבה. ונעקרק ולא
יא': וירד וצבל. לצס גירות ואח"כ יא' קרי: מהו. אפי' אס' תמצי' לומר לגזי ישראל דכי נעקר צצהרגשה ויא' שלא צצהרגשה טמא דאזולין צצת
עקירה הכא לא ניזיל צצת עקירה דהיינו קולא הואיל וכשהוא עוצד כוכבים נעקר וטהור דלמר צצנות כותים' קרי טהור אפילו צצצ':
או דילמא לא שנא. לחומרא כגון לגזי עקירה דהרגשה דישאל ולא שגא לקולא כי הכא אזולין צצת עקירה: שנעקרו מימי רגליה. דהו'
מעין אב הטומאה: וירדה וצבלה. וטהרה מוצבה ואח"כ הטילתו מהו מי אזולין צצת עקירה ומטמאו או לא: דלא מצי' נקיט' לה. מלללל
הילכך מצי' עקרק חשי' ליה אורק יא'ה: **עוצדום כוכבים**. סתם עוצדת כוכבים מי רגליה מטמאין דחכמים גזרו עליהן שיהו כוצין לכל דכריהו [נעל.ל.]:

(א) שבת פ"ג ושי"ן. (ב) שבת
מ"א. לעיל ג"א. (ג) נעל ג"א.
(ד) מקולות פ"ח מ"א.
(ה) מקולות פ"ח מ"ד מולין
ד"ג. (ו) נגינה ט"ו.
(ז) מ"ו מורה דכ"ב פ"ק
(ח) (דף מ"ג) ט' כ"א.
(ט) אפי' (לעיל דף ל"ג).
(י) נדל"ג העילוף.

תורה אור השלם

1. וכל אשר יגע צו הזו
קרי' לא שטף בקנה כוכב
בגדיו ורדץ במים וקמא
עד הקרב. ויקרא טו
2. דבריו אלא בני ישראל.
ואמרתם אלהים איש איש
כי יקרה: צו מבשרו וזו
טמא דהא: ויקרא טו ב'
3. ואיש כי תצא ממנו
שכבת זרע ורדץ בקנה את
כל בשרו וקמא עד
עד הקרב: ויקרא טו ג'
4. כי יקרה בק איש אשר
לא יקרה טהור ויהי כחץ
לקולו וקרא אל מוחץ
למחנה לא יבא אל תוך
המחנה: דברים כ"א יא

הגהות הב"ח

(א) נ"מ לא חיש ר"ה
הסמך: (ב) רש"י ד"ה
דכתיב ור"ה לא שטף דה"ל:

גליון הש"ס

נמי' אבר שמואל כל ש"י
ובי' ע' נעל ד ע"א מדיה'
רובי: שם דלא מורעא הא
מפיו ממשפ"א ע' לקטן ט'
ע"א מדיה' ע' שש"י ד"ה
לא שטף ובי' דמילף
לנשילת ידיו ובי'. מולין ק'
ע"א ע' ונ' מנח' שם ד"ה
מנח' ויא' ע' רש"י צקומט'
ה ע"א ד"ה לענין טומאה:

מוסף רש"י

שלא מצינו לו צצצר
טומאות צצמורה אלא צצצר
(שבת פ"ג). אף הכא
מאבראי. דק"ל מנע צית
הסמרים אינו מטמא אפקא
לא מולל אשר יגע צו הזו ונ'
הא שטף טהור צצצמיס. הא
טמיה ע"ה אלא כל אשר ידיו
צו הזו צצצר שהוא צגלוי' כידיו
הוא לא שטף עדיין כל גופו
צצמיס. שלא טבל מוחו. וכס'
צצציו (דפשוין כ"ב). כאילו
מביא מכול אצבריו.
צצצמתמס וכל לדי קרי. וזה
קולו של דור המנוגל.
מיואלים צצצמת זרע לנטילת
(שבת א"ח) עעריה זו היסה
צצצת. דכתיב (נכאשית ו) כי
השחית כל צצצ. ואמרו (ר"ה)
(ג) כצמתין קולו (ע"ד)
(ד) ולא הטיל מים. קודם
(ה) לנשילת ידיו מים
טמא. שמה נשאר צצצ'
האמה לצתות קרי ויואל ע'
מי רגליס. וצצצת וע'
מטמאה צכל שהוא אפילו
צצצין חרלל (חוריו כ"ד).